

**GLORIFICAREA UNIUNII SOVIETICE ȘI A „ARMATEI ROȘII”
DE CĂTRE REGIMUL COMUNIST ROMÂN
STUDIU DE CAZ: RAION BUZĂU - REGIUNEA PLOIEȘTI**

*Marinela Trandafir **

Rezumat: *Preluarea absolută a puterii de către comuniștii români în anul 1948 aduce după sine impunerea modelului sovietic în conducerea statului român și glorificarea armatei sovietice în societatea românească. În convingerea comuniștilor români, armata sovietică a adus popoarelor cătropite de naziști eliberarea și a contribuit la dezvoltarea economică și culturală a acestora.*

Discursurile propagandistice erau orientate în așa fel încât să fie pe placul bunului prieten de la răsărit. Comuniștii români nu conțineau cu laudele la adresa Uniunii Sovietice denaturând de fiecare dată adevărul istoric, propagând în același timp sentimente de înverșunare și ură către așa zii imperialiști. Este cunoscut faptul că aceste laude erau aduse la cunoștința oamenilor prin expunerile susținute cu ocazia diferitelor activități sau zile de sărbătoare. Aceste sărbători trebuiau valorificate și pentru acest lucru trebuiau mobilizați cât mai mulți oameni începând de la elevi și până la persoane vârstnice împământenite cu vechile tradiții românești. Mediul rural a fost mult mai receptiv la desfășurarea tuturor manifestărilor aici aflându-se și veriga slabă de care comuniștii se foloseau pentru a-și duce la bun sfârșit misiunea. Unele dintre sărbători aveau semnificație istorică și religioasă fiind sărbători cu tradiție, altele iau naștere odată cu instaurarea noului regim. 1 Mai, 5 Mai (Ziua Presei Comuniste), 23 August erau sărbătorite urmând întru totul directivele venite de la Moscova, Uniunea Sovietică fiind luată ca model de unitate politică, organizatorică și ideologică completă. Considerau că sub noul guvern așa zis democratic sunt reprezentate interesele reale ale poporului român când de fapt era începutul privării de libertate a unei națiuni.

Abstract: *The absolute takeover of power by the Romanian communists in 1948 entails the government imposition of the Soviet model to the entire society and the glorification of the Soviet army. According to the Romanian communists' belief, the Soviet armies brought liberation to the peoples invaded by the Nazis and contributed to their economic and cultural development.*

Just to please the good friend from the east, the propaganda speeches were pouring with the praise of the Red Army's victories, while distorting the historical truth and spreading feelings of bitterness and hatred towards the so-called imperialists. All of these speeches were shared on the occasion of holidays, some of them having historical and religious significance as traditional holidays, others coming into being with the establishment of the new regime, such as 1st May, 5th May (Communist press day), 9th May, 23rd August and others. The aim of these holidays was precisely to give praise to the Soviet Union as a model of complete political, organizational and ideological unity. The communists considered that under the new democratic government the real interests of the people were represented, where as it was the beginning of a nation's deprivation of freedom. The propaganda apparatus of the Communist Party ascribed to the Romanian people an atmosphere of enthusiasm and a sense of responsibility and patriotism towards the new political class and the new doctrine. By analysing the archive documents, I want to highlight the significance of these holidays, their role and how they have been used to carry out many activities aimed at manipulating and controlling all social categories. Those celebrations had to be used and for this purpose many people as possible had to be mobilized, starting from the pupils to the elderly that were connected to the old Romanian traditions. The rural world has been more receptive to these activities and also the weak link that the communists availed of to carry out their mission.

Cuvinte-cheie: *România, sărbătoare, Uniunea Sovietică, comunism, doctrină, 23 august.*

Keywords: *Romania, Holiday, Soviet Union, Communism, doctrine, 23rd August.*

* Doctorand, muzeograf, Universitatea „Valahia” din Târgoviște / Muzeul Județean Buzău, email: marineletrandafir932@yahoo.com.

PARTIDUL COMUNIST ROMÂN ȘI PREASLĂVIREA ARMATEI ROȘII DUPĂ PRELUAREA DEFINITIVĂ A PUTERII

La 30 decembrie 1951, comuniștii sărbătoreau patru ani de la proclamarea Republicii Populare Române. În mesajele transmise de propaganda comunistă aceștia transmiteau de fapt cum au reușit să preia definitiv puterea folosindu-se de clasa cea mai defavorizată și anume țărănimea.

Susțineau comuniștii că se împlineau patru ani de când sub conducerea Partidului Comunist Român, clasa muncitoare în alianță cu țărănimea muncitoare au alungat de la cârma țării monarhia considerată ultimul reazem al burghezo-moșierimii. În discursul propagandistic susținut cu această ocazie pe lângă ura viscerală a comuniștilor la adresa monarhiei regăsim și modul josnic de înlăturare a acesteia și a tot ce avea legătura cu această instituție. Nu lipsea din discurs nici recunoștința față de armata sovietică care i-a alungat pe cotropitorii hitleriști și astfel proletariatul din România a reușit să făurească Republica Populară Română. Aparatul de propagandă susține cum printr-o luptă hotărâtă, Partidul de Stat a reușit să smulgă Puterea de Stat din mâinile claselor exploatare și astfel au reușit să instaureze un regim democratic popular. În cadrul raportului Politic General rostit cu ocazia Congresului P. M. R. din 1948, Gheorghe Gheorghiu – Dej susținea că:

„23 August, 6 Martie, participarea la războiul antihitlerist, reforma agrară, alegerile parlamentare, transformările petrecute în țara noastră în a doua jumătate a anului ce s-a scurs, sunt verigi ale aceluiași lanț, etape diferite ale aceluiași proces de făurire, prin lupta poporului muncitor, a unui regim de democrație populară în țara noastră. Rezultatul acestui proces este Republica Populară Română”¹.

Observăm un discurs fără sens, cu fraze fără o legătură între ele dar cu politica pe care regimul comunist o creionase în legătură cu țara noastră și cu oamenii. Nu ni se arată doar ideologia și politica partidului ci și termenii duri pe care regimul i-a aplicat pentru îndepărtarea instituției monarhiei și a tot ce era legat de aceasta. Erau folosite expresii precum: *„s-au dăruit așezări și instituții vechi bazate pe exploatarea și asuprirea poporului muncitor”*, *„foștii conducători au fost zdrobiți”*, *„poliția și jandarmeria erau unelte exploatare pentru asuprirea poporului muncitor”*.

De fapt regimul ne aduce la cunoștință metodele care au fost aplicate întregii societăți, oamenii fiind lipsiți în cele din urmă de drepturi și libertăți. De fapt ei au fost cei care au asuprit populația. În locul justiției și a legilor pe care regimul le considera a fi împotriva oamenilor, comuniștii au înființat Aparatul de Stat cu funcționari noi și spuneau ei, elemente cinstite, din sânul clasei muncitoare și țărânimii muncitoare precum și al cărturarilor legați de popor. Legat de armată aceștia argumentau ca fiind mândria întregii țări aceasta a devenit o armată populară, un scut puternic împotriva imperialiștilor americano-englezi. Numai citind documentele de arhivă și analizând conținutul acestora ne dăm seama de gravitatea situației. Comuniștii au început epurarea statului fără milă și rațiune, orbiți de răutate. Tot ce era bun și sănătos a fost înlăturat intervenind în forță în toate instituțiile statului. Acum putem descifra de ce materialul propagandistic era lipsit de estetic, frazele fără sens fiind primordiale iar binecunoscutul limbaj de lemn folosit automat de tot aparatul de propagandă. S-a ajuns la acest deznodământ deoarece clasa intelectuală a fost marginalizată sau epurată salvându-se doar cei care au trecut de partea regimului îmbrățișând politica acestuia. Nu lipsea din material nici laudele la adresa Uniunii Sovietice. Se simțeau datori să menționeze că doar datorită sprijinului neprecupețit al acesteia au ajuns ei la marile realizări în toate domeniile. Ei susțineau că:

„Datorită ajutorului frățesc primit din partea Uniunii Sovietice, și datorită muncii neprecupețite a muncitorilor și tehnicienilor, fabricăm azi pentru prima oară utilaj petrolier, mașini, unelte, motoare Diessel, tractoare, combine și alte piese și mașini pe care înainte vreme eram siliți să le cumpărăm din țările imperialiste plătindu-le cu aur greu”².

¹ Serviciul Județean Buzău al Arhivelor Naționale, fond Sfăt Popular al Regiunii Buzău, Serviciul Secretariat, dosar 73/1951, f. 16.

² SJAN Buzău, fond Sfăt Popular al Regiunii Buzău, Serviciul Secretariat, dosar 73/1951, f. 18.

Continuând cu mulțumirile la adresa Uniunii Sovietice aceștia nu au făcut rabat de a o aduce în atenție dând-o ca un foarte bun exemplu de urmat în toate domeniile de activitate. Astfel numai urmând exemplul strălucit al Uniunii Sovietice în domeniul cultural acesta a devenit un bun al celor mai largi mase de muncitori și țărani muncitori. Intrarea României sub influența și subordonarea totală a Uniunii Sovietice a avut un impact negativ major asupra populației. Acest fapt a lăsat urme adânci în viața câtorva generații. În prim plan se manifestă intens elogierea Uniunii Sovietice fiind considerată țara care a luptat eroic pentru eliberarea tuturor popoarelor ce tindeau către o viață liberă, prosperă iar drepturile și libertățile cetățenești erau fundamentale. Nimic mai fals în toată această propagandă. Această luptă pentru libertate era atribuită în special armatelor sovietice.

În cadrul Conferinței dedicată celei de a 41-a aniversări a armatei sovietice, Consiliul General al A. R. L. U. S. menționa în scris următoarele:

„La 23 februarie, popoarele Uniunii Sovietice și ale țărilor de democrație populară, oameni iubitori de pace din întreaga lume sărbătoresc cea de a 41-a aniversare a Armatei Sovietice, apărătoarea de neînvins a muncii pașnice a oamenilor sovietici, scut de neclintit al păcii și securității popoarelor. Creată de Partidul Comunist al Uniunii Sovietice, în frunte cu genialul învățător și conducător al oamenilor muncii – Vladimir Ilici Lenin – Armata Sovietică s-a afirmat din primele zile ale existenței sale ca o armată a păcii, o armată populară, care se deosebea radical de toate armatele care au existat până atunci și de cele care există și astăzi în țările capitaliste”³.

Activitățile propagandistice desfășurate de comuniști unde armata sovietică era venerată nu aveau loc doar la nivel național ci o însemnătate deosebită li se dădea și pe plan local, la nivel de Raion și Regiune. Un astfel de exemplu îl constituie anul 1947 în data de 22 februarie când Cabinetul Prefecturii Buzău trimite o invitație către toți funcționarii săi în care li se aduce la cunoștință că în sala „Moldavia” din localitate are loc un festival artistic și o conferință cu ocazia celei de a 29 - a aniversări a Armatei Roșii și sunt rugați să participe într-un număr cât mai mare, în data de 23 februarie la orele 10.30⁴. Observăm cum erau organizate activități speciale cu spectacole tematice în cinstea acestora iar grupul țintă cuprins în directiva circulare erau funcționarii publici.

Trebuia întâi să se lucreze cu oamenii din aparatul administrativ propriu apoi treceau la restul populației. Pe lângă manifestările de tot felul, comuniștii români au acordat o importanță deosebită îngrijirii și administrării cimitirelor eroilor români și sovietici de pe teritoriul țării noastre.

Conform ședinței Consiliului de Miniștri din data de 10 iunie 1952, în temeiul art. 72 din Constituția Republicii Populare Române se hotărăște ca:

„Cimitirele eroilor ostași români precum și cimitirele eroilor ostași ai Armatei Sovietice căzuți în războiul antihitlerist, care se află pe teritoriul Republicii Populare Române vor fi îngrijite și administrate de către Comitetele Executive ale Sfaturilor Populare comunale sau orășenești în raza cărora se găsesc. Nimeni nu poate desființa, strămuta sau modifica cimitirele, mormintele sau orice construcții în care sunt păstrate așezămintele eroilor sovietici”⁵.

Din analizele de pe teren comuniștii români au tras concluzia că Sfaturile Populare au dat dovadă de o atitudine de nepăsare deoarece cimitirele și mormintele eroilor sovietici și români căzuți pe câmpul de luptă erau lăsate în paragină și pline de buruieni. Pentru a se îndrepta această situație total căzută în dizgrația regimului, Sfaturile Populare Regionale trebuiau să adopte și să aplice o serie de măsuri printre care și primirea sprijinului din partea deputaților, comisiilor de femei și a comisiilor permanente ale Gospodăriilor Comunale de Învățământ și Artă Culturală.

Constatăm câtă importanță dădeau comuniștii români ostașilor sovietici. Soldații români erau pomeniți nu pentru a li se scoate în evidență faptele de vitejie și jertfa lor ci datorită faptului că au luptat alături de soldații sovietici. Mergând mai departe pe urmele discursului propagandistic și datorită faptului că regimul comunist era clădit pe ostilitate, aversiune, vrăjmășie, ajungem la

³ SJAN Buzău, fond Sfat Popular, Raionul Buzău, Secția culturală, dosar 4/1956, f. 6.

⁴ SJAN Buzău, fond Prefectura Județului Buzău, Secția administrativă, dosar 65/1945, f. 52.

⁵ SJAN Buzău, fond Sfat Popular, Raionul Buzău, Secția culturală, dosar 5/1963, f. 8.

concluzia că obiectivele sale erau de a semăna în sufletul populației sentimente de înverșunare și dispreț către așa zișii imperialiști. Cuvântările cu conținut ideologic și propagandistic erau împărtășite cu ocazia zilelor de sărbătoare. Festivitățile organizate constau în manifestări stradale de o amploare cât mai mare sau în instituțiile statului iar mesajul transmis era același de deformare a realității. Dacă glorioasa armată sovietică, cum o numeau comuniștii români a fost creată de către Partidul Comunist al Uniunii Sovietice și comuniștii români își atribuiau meritul creării și organizării armatei române după cum este menționat în textul următor:

„În vara anului 1944, în condițiile înaintării glorioase ale Armatei Sovietice, insurecția armată organizată și dusă de Partidul Comunist Român a răsturnat dictatura fascist antonesciană.

România a ieșit din războiul hitlerist și, alături de glorioasa Armată Sovietică, a luptat împotriva Germaniei fasciste. Armata română a luat parte activă la izgonirea trupelor hitleriste de pe teritoriul țării și la operațiunile militare ce au urmat până la sfârșitul războiului antihitlerist.

(...) Pentru vitejia de care au dat dovadă, pentru victoriile obținute împotriva hitleriștilor, unități ale armatei române au fost citate prin 7 ordine de zi și 21 comunicate ale Comandamentului Suprem Sovietic, iar divizia «Tudor Vladimirescu-Debrețin» și a fost decorată cu înaltul ordin sovietic «Drapelul Roșu». Sângele vărsat în comun de ostașii sovietici și români pe câmpurile de luptă a cimentat și mai mult prietenia frățască dintre cele două popoare. Creată de Partidul Muncitoresc Român, educată în spiritul devotamentului nemărginit față de popor, în spiritul patriotismului fierbinte și al internaționalismului proletar, armata noastră populară este apărătoarea de nădejde a cuceririlor revoluționare ale poporului nostru muncitor și alături de armatele celorlalte popoare ce alcătuiesc marele lagăr al socialismului stă de strajă păcii și libertății popoarelor»⁶.

Alături de soldații români care au luptat eroic pe câmpul de luptă, în percepția comuniștilor români, armatele sovietice au adus popoarelor cotropite de naziști nu doar eliberarea ci au contribuit la dezvoltarea economică și culturală a acestora de aceea în toate sărbătorile existente erau venerate cu un exces de zel ieșit din comun. În cadrul Rezoluției celei de a II-a Plenare a Comitetului Central al P. M. R. din 10-11 iunie 1948, comuniștii explică de ce își exprimă recunoștința guvernului URSS și anume continuă aceștia în notările lor pentru că: „...ajutorul dat de URSS ușurează munca pentru întregul popor muncitor care a fost ajutat și că aceasta face un pas mai devreme spre calea socialismului”⁷.

Introducerea cenzurii și îngrădirea libertății de exprimare au făcut ca oamenii să fie nevoiți să se subordoneze noilor condiții și să promoveze materialele propagandistice venite de la cel mai înalt nivel. Popularizarea apropierei fierbinte a prieteniei poporului român față de U. R. S. S. era realizată de A.R.L.U.S. Această asociație avea datoria să antreneze cât mai multă populație în desfășurarea acțiunilor care aveau loc cu scopul de a mai sărbători ceva și de a puncta în mod repetitiv rolul indispensabil al Uniunii Sovietice în viața românilor. Consiliul general al A.R.L.U.S. pune la dispoziție conferențiarilor ce se ocupau de răspândirea propagandei materiale documentare ce conțineau informații despre tot ce reprezenta Uniunea Sovietică. Manifestările care aveau loc erau considerate mijloace de cunoaștere a vieții și a strălucitelor rezultate dobândite de popoarele sovietice, de studierea experienței lor și a izbânzilor lor. Uniunea Sovietică a devenit dintr-o dată pentru propagandiști o mare putere mondială și datorită prevederilor planului septenal de dezvoltare a economiei va face ca aceasta să întrecă și SUA atât în ceea ce privește volumul de produse industriale cât și agricole pe cap de locuitor. Nu era trecut cu vederea nici domeniul științific.

Trebuia pus în valoare „...geniul creator al omului sovietic care a făurit pentru prima oară un corp ce s-a împlântat în solul lunar”. Imediat la aflarea acestei vești au pornit spre Moscova scrisori, mesaje de felicitare, telegrame de la toți șefii de state, savanți, artiști, muncitori și alți oameni cu diferite convingeri politice după cum mărturiseau aceștia⁸.

⁶ SJAN Buzău, fond Sfat Popular, Raionul Buzău, Secția culturală, dosar 4/1956, f. 67.

⁷ SJAN Buzău, fond Prefectura Județului Buzău, Secția administrativă, dosar 107/1948, f. 2.

⁸ SJAN Buzău, fond Sfat Popular, Raionul Buzău, Secția culturală, dosar 4/1956, f. 1-2.

Nu lăsa să treacă nici o zi care să nu aibă o însemnătate față de Uniunea Sovietică fără a fi pusă în valoare. Sub acest aspect era adus în atenția oamenilor faptul că se împlinesc 25 de ani de când din inițiativa Partidului Comunist Român a luat ființă Asociația „Amicii URSS” ce avea ca scop să militeze pentru legătura de prietenie cu Uniunea Sovietică și să informeze poporul român cu toate reușitele ce se înfăptuiau la răsărit. Filiale ale acestei asociații au apărut în orașe precum Iași, Cluj, Ploiești, Pitești, Brăila. Existența asociației a fost de scurtă durată, organele siguranței, cum spuneau comuniștii interzicând funcționarea sa.

Cu toate acestea notau comuniștii români: „...dragostea pentru Uniunea Sovietică, interesul pentru marile realizări ale poporului sovietic nu puteau fi interzise prin ordonanțe”⁹.

Preluând definitiv puterea, comuniștii nu au mai păstrat însemnătatea și valoarea sărbătorilor ci le-au dat o cu totul altă însemnătate. Prin Decretul nr. 285 dat în data de 15 octombrie 1948 au fost stabilite sărbătorile legale. Potrivit Art. 1 sărbătorile legale pentru toți salariații publici și particulari sunt: 1 Ianuarie (Anul Nou), 6 Ianuarie (Boboteaza), 24 Ianuarie (Unirea Principatelor), Paștele (3 zile), 1 Mai (Ziua Muncii), 9 Mai (Ziua Independenței, a Victoriei și a Eroilor), 25 – 26 Decembrie (Crăciunul), 30 Decembrie (Proclamarea Republicii Populare Române), 31 Decembrie (Ajunul Anului Nou). În Art. II este menționat faptul că sărbătorile legale se vor stabili în viitor prin deciziune a Consiliului de Miniștri. Președinția Consiliului de Miniștri va putea hotărî sărbătorile comemorative în care se vor respecta dispozițiunile privitoare la repausul duminical conform Art. III și cel din urmă, articolul IV, specifica faptul că orice dispozițiuni contrarii sunt și rămân abrogate¹⁰.

Activitățile desfășurate cu ocazia acestor sărbători constau în parade fastuoase, cântece ale elevilor pionieri și ale oamenilor din fabrici și uzine, marșuri militare, piese de teatru, filme, însă toate cu conținut propagandistic în beneficiul partidului. Pe lângă sărbătorile menționate mai sus comuniștii căutau să sărbătorească tot felul de zile care aveau însemnătate pentru Uniunea Sovietică și putem adăuga 5 Mai (Ziua Presei Comuniste), 23 August, Sărbătoarea grâului, Luna Prieteniei Româno - Sovietice, Zilele Culturii și Artei Beloruse și altele. Scopul acestor zile era de a prilejui lauda la adresa Uniunii Sovietice luată ca model pentru deplina unitate politică, organizatorică și ideologică. Toate acestea însoțite de materiale de propagandă. Un exemplu elocvent îl avem într-o moțiune redactată în anul 1947 cu ocazia zilei de 8 Martie în care pe lângă manifestarea propagandistică sub forma unui miting de amploare înțelegem și fondul agresiv al mesajului transmis populației. Acest mesaj pe care regimul îl considera ca o luptă împotriva răului era de fapt răul pe care regimul comunist, lent, apoi din ce în ce mai brutal îl transmitea populației arătând cât de importantă este Uniunea Sovietică pentru țara noastră. Moțiunea conține următorul mesaj:

„Noi, femeile din Comitetul Provizoriu al jud. Buzău, orașul Buzău și plasa Buzău, adunate într-un miting în întâmpinarea zilei de 8 Martie anul curent, ziua Internaționalei femeilor ne luăm angajamentul că vom lupta alături de femeile muncitoare din R. P. R., în sprijinul solidarității internaționale a luptei femeilor din lumea întreagă pentru pace, pentru libertate, în cadrul frontului mondial al partizanilor păcii condus de neînvinsa Uniune Sovietică. Vom lupta pentru apărarea vieții, pentru fericirea copiilor noștri pe care îi vom crește în spiritul urei neîmpăcate contra celor care pregătesc un nou război și al agenților lor din țara noastră, în spiritul dragostei de pace, de Uniunea Sovietică, în spiritul solidarității internaționale cu popoarele din lumea întreagă care luptă pentru pace”¹¹.

Analizând cu atenție aceste mesaje păstrate în fondurile de arhivă nu putem să nu observăm cât de forțate sunt și cât de seci erau cuvintele folosite dar în același timp pline de ură, minciună și frustrare la adresa predecesorilor lor. Ura nu era îndreptățită și nu era înclinată doar spre Monarhie și oamenii care au crezut în această instituție ci către întregul popor. Un popor pe care l-au vrut subjugat datorită fricii de a nu se răzvrăti împotriva lor. Pregătirea pentru desfășurarea

⁹ SJAN Buzău, fond Sfat Popular, Raionul Buzău, Secția culturală, dosar 4/1956, f. 1.

¹⁰ SJAN Buzău, fond Prefectura Județului Buzău, Secția administrativă, dosar 105/1948, f. 39.

¹¹ SJAN Buzău, fond Prefectura Județului Buzău, Secția administrativă, dosar 44/1947, f. 2.

manifestațiilor era asemănătoare în toate regiunile țării. Materialul propagandistic cu tematica bine stabilită era distribuit de la București către Regiuni iar de aici către Raioanele subordonate.

Conform documentelor de arhivă am punctat succint cum erau organizate activitățile și pe plan local materialul documentar conținând informații din Raionul Buzău - Regiunea Ploiești. Deși manifestațiile se desfășurau la nivel național, fiecare regiune sau raion în parte puteau aduce un element în plus ca valoare și asta datorită celor implicați în desfășurarea lor. Ziua de 1 Mai era considerată *marea sărbătoare a oamenilor muncii de pretutindeni* iar Comitetul Central al Partidului Muncitoresc Român îi chemau în acest scop pe toți muncitorii de la orașe și de la sate să ia parte la această manifestare spunându-le că doar așa economia națională va lua avânt iar nivelul de trai li se va îmbunătăți considerabil datorită capacității și inițiativei lor creatoare. Foloseau cuvinte mari pentru a motiva populația însă nu făceau altceva decât să strângă din ce în ce mai tare lanțul invizibil pe care comuniștii deja îl aveau pregătit pentru populație. 1 Mai era o zi de sărbătoare internațională fiind transformată de către comuniști într-o sărbătoare de stat însoțită de manifestări propagandistice ce includeau fel și fel de activități care erau pe placul acestora. Astfel de manifestări cuprindeau defilări cu mare fast prin orașe la adresa partidului sau conducătorului, conferințe și serbări câmpenești în lumea satelor unde materialele de propagandă aveau doar anumite teme legate stric de Uniunea Sovietică și de rezultatele obținute de aceasta în lupta pentru pace alături de toate popoarele care au intrat sub tutela ei. Într-un raport întocmit de către Sfatul Popular al orașului de subordonare Regională Ploiești, Secțiunea comercială ce privea aprovizionarea orașului cu ocazia zilei de 1 Mai era consemnat faptul că „oamenii muncii vor demonstra întregii lumi dragostea și atașamentul față de țara prietenă, eliberatoarea poporului nostru, Marea Uniune Sovietică, urmând exemplul celorlalți muncitori din țările de democrație populară”. Tot aici se mai menționa că în această zi clasa muncitoare din țara noastră își va manifesta dragostea și atașamentul față de Partidul care-l crease în frunte cu Gheorghe Gheorghiu Dej pe drumul trasat de Lenin și Stalin¹².

O zi cu un bogat conținut istoric este ziua de 9 Mai deoarece cuprinde o serie de evenimente importante și anume: Proclamarea Independenței de Stat a României, Ziua Victoriei Aliaților în cel de al Doilea Război Mondial și Ziua Europei. Pentru comuniștii români ziua de 9 Mai a căpătat o cu totul altă formă ei sărbătorind: „*Înfrângerea definitivă a forței militare hitleriste, prin capitularea necondiționată a armatelor germane*”. În memorabila zi de 9 Mai, generalisimul Stalin, cum îl adulau toți cei care i-au îmbrățișat ideologiile și percepțiile a adresat poporului sovietic un mesaj în care spunea: „*De azi înainte, deasupra Europei va fâlfâi steagul măreț al libertății și al păcii între popoare*”¹³. Această victorie împotriva armatei germane era pusă ca de obicei pe seama armatei sovietice, ba mai mult menționau că: „*Printre popoarele care se bucurau de roadele acestei victorii a Uniunii Sovietice se află și Poporul Român care luptând alături de glorioasele armate sovietice împotriva dușmanului comun, a recăpătat Ardealul de Nord, ce-i fusese răpit de fascisto-germani și unguri*”¹⁴. Analizând aceste rânduri, poporul român, trebuia să se simtă dator față de Uniunea Sovietică și să o ia ca etalon din punct de vedere ideologic și doctrinar, încheind cu forma de guvernare totalitară. Luând-o ca exemplu, Uniunea Sovietică va continua în materialele de propagandă ale comuniștilor români să apere pacea împotriva cercurilor imperialiste din Statele Unite ale Americii și ale statelor din apusul Europei. Observăm din aceste rânduri cum România intră irevocabil sub tutela totalitarismului populația îmbrățișând cu bucurie noul regim în judecata comuniștilor. Ba mai mult spun aceștia „...*privește cu încredere spre Marea Țară a Socialismului și luptă pentru întărirea prieteniei între Republica Populară Română și Uniunea Sovietică*”. Pentru această zi de 9 Mai, comuniștii au creat o lozincă:

¹² Serviciul Județean Prahova al Arhivelor Naționale, fond Sfat Popular, Regiunea Ploiești, Secția organizatorică, 1953 – 1961, dosar 9/1953, f. 8.

¹³ SJAN Buzău, fond Prefectura Județului Buzău, Secția administrativă, dosar 54/1948, f. 9.

¹⁴ SJAN Buzău, fond Prefectura Județului Buzău, Secția administrativă, dosar 54/1948, f. 9.

„Trăiască Ziua de 9 Mai, ziua victoriei armatelor sovietice care au eliberat întreaga omenire de sub jugul fascisto-hitlerist. Trăiască prietenia Româno - Sovietică”¹⁵.

Pentru comuniștii români rezultatul cel mai important al Primului Război Mondial a fost „...ruperea lanțului imperialist, prin desprinderea Rusiei de sistemul mondial al capitalismului și instaurarea regimului socialist pe a șasea parte a globului pământesc”¹⁶.

Observăm cum sunt descriși pașii ieșirii de sub libertate și îmbrățișarea regimului totalitar pentru care a optat întâi Rusia apoi a fost impus și statelor care au intrat sub tutela ei, în special cele din răsăritul Europei. Dintre toate zilele ce aveau o semnificație aparte și trebuiau sărbătorite, ziua de 23 August pentru comuniști era considerată cea mai importantă.

În această zi: „...glorioasa Armată Sovietică a eliberat România de sub jugul fascist și când forțele patriotice populare conduse de Partidul Comunist din România au doborât dictatura fascist-antonesciană. Nu mult după eliberarea țării noastre, s-a făcut cotitura hotărâtoare, trecându-se de la asuprirea capitalistă și moșierească la regimul democrat popular, care a dat posibilitatea poporului muncitor să fie stăpânul țării sale”¹⁷.

Cunoscând realitatea istorică nu putem să nu observăm câtă minciună putea emana citatul de mai sus ținând cont că poporul a plecat de la libertatea capitalistă și moșierească ajungând să muncească cu sudoare pentru regimul comunist fiind lipsit și de bucata de pâine pe care ajunsese să o primească acum cu rație.

Tot legat de această zi în 1951 a fost realizat un raport cu realizările Sfatului Popular ale Regiunii Buzău de data aceasta unde legat de domeniul cultural, prin Secțiunea de Cultură și Artă, susținea aparatul de propagandă, au fost înființate 300 de cămine culturale, 408 biblioteci satești, 5 biblioteci raionale și una regională. Această Secțiune era pusă în lumină prin înființarea de echipe artistice ce au reușit să pună în valoare folclorul în diferite concursuri Raionale și Regionale¹⁸.

Ziua de 23 August nu era cinstită doar la nivel național ci și pe plan local. Ținând cont de directivele venite de la București fiecare regiune și raion sărbătorea într-un anume fel. Spre exemplu în Raionul Buzău cu ocazia acestei zile a fost deschis muzeul de istorie care atunci era organizat în patru orânduiri: comuna primitivă, sclavagism, feudalism și capitalism. Interesul vizitatorilor a fost mare, după cum spun sursele de arhivă deoarece influența educativă politică și patriotică asupra vizitatorilor a avut efectul dorit datorită explicațiilor suficiente primite de aceștia. Subordonarea totală a României de către Uniunea Sovietică era pentru comuniștii români un lucru mareț iar toate realizările și câștigurile obținute de țara noastră în această perioadă se datorau acesteia. Soldații ruși erau omagiați alături de soldații români, toate activitățile culturale erau adaptate după cele organizate de URSS iar din punct de vedere administrativ nimic nu se concretiza fără acceptul acesteia. În perioada octombrie – noiembrie 1952 era sărbătorită Luna prieteniei Româno - Sovietice, considerată sărbătoare tradițională a întregului popor. Manifestările care s-au desfășurat în acest timp erau considerate ca fiind un „... prilej de cunoaștere a vieții și a strălucitelor rezultate dobândite de popoarele sovietice, de studiere a experienței lor, a izbânzii lor”¹⁹.

Luna prieteniei româno – sovietice era sărbătorită în fiecare an de la preluarea puterii de către comuniști și asta pentru că trebuia să aducă ode nemărginite primei țări care a adus cu ea „socialismul triumfător”. Comuniștii români nu au făcut niciodată rabat din a atribui toate meritele Uniunii Sovietice pentru că ochii marelui prieten de la răsărit erau tot timpul ațintiți asupra lor.

Continuau cu această propagandă față de URSS și pentru că voiau să îndrepte atenția populației către noul regim impus insistând să arate cât mult bine aduce această colaborare țării noastre. În acest context aparatul de propagandă consemna:

¹⁵ SJAN Buzău, fond Prefectura Județului Buzău, Secția administrativă, dosar 54/1948, f. 9.

¹⁶ SJAN Buzău, fond Prefectura Județului Buzău, Secția administrativă, dosar 54/1948, f. 17.

¹⁷ *Viața Buzăului*, 27 iunie 1954, anul V, nr. 422, pag. 1.

¹⁸ SJAN. Buzău, fond Sfat Popular al Regiunii Buzău, Serviciul Secretariat, dosar 73/1951, f. 72.

¹⁹ SJAN Buzău, fond Sfat Popular, Raionul Buzău, Secția culturală, dosar 4/1956, f. 1.

„Succesele fără precedent ale Uniunii Sovietice, inițiativele ei curajoase și perseverente în favoarea înlăturării măcelurilor mondiale ca mijloc de soluționare a litigiilor internaționale, au făcut să crească nemăsurat prestigiul internațional al URSS, au dovedit cu mai multă vigoare ca oricând altădată că Uniunea Sovietică întruchipează cele mai înflăcărate idealuri și speranțe ale oamenilor de pretutindeni”²⁰.

Toată perioada regimului comunist a fost presărată cu evenimente care deși se voiau a fi diferite în esență erau aceleași. Persista aceeași tematică iar fiecare subiect chiar dacă era ușor diferit față de anii precedenți, avea la bază același model și anume, Uniunea Sovietică. În perioada 7-16 iunie 1959, au fost organizate „Zilele culturii și artei beloruse” de către ARLUS (Asociația Română pentru strângerea Legăturilor cu Uniunea Sovietică) și Ministerului Învățământului și Culturii. Activitățile dedicate acestei acțiuni constau în conferințe și simpozioane, seri literare și muzicale, concursuri. Zilele acestea de sărbătoare aveau căutare în mare parte la populația de la sate deoarece orizontul lor cultural era limitat și dădeau crezare la tot ce spunea aparatul de propagandă.

Agitația vizuală în lumea rurală avea efect, țăranii fiind îndoctrinați cu ura față de burghezul odios sau moșierul fără scrupule. În desfășurarea acestor activități era nevoie de foarte multă forță de muncă, aparatul de propagandă trebuia să își răspândească ideile cât mai repede și să câștige câți mai mulți exponenți. Acest aspect a fost rezolvat cu ajutorul tineretului care era ușor de manipulat.

În discursurile lor comuniștii spuneau că tineretul nostru este văzut dezvoltând legături trainice de prietenie cu tineretul sovietic. Își vor atinge până la urmă țelul deoarece foarte mulți intelectuali care activaseră în perioada regalității și mai puteau să aibă un cuvânt de spus cu privire la aceste activități au fost rând pe rând înlăturați din cadrul instituțiilor unde își desfășurau activitatea. Treptat au fost înlăturați și din viața publică, mulți dintre ei sfârșind în închisoare. Au fost înlocuiți cu persoane fără cultură generală ce răspundeau ca niște câini credincioși stăpânilor fiind lipsiți de alte alternative. Au fost alese persoane care puteau evoca așa zisele realizări ale omului nou, socialist și care puteau susține că Uniunea Sovietică era marea noastră prietenă iar Armata Roșie văzută ca marea noastră eliberatoare fiind omise atrocitățile săvârșite de aceasta pe pământul României. Comuniștii prin puterea regimului totalitar au supus întreaga populație. Aparatul propagandistic al regimului pentru a ține situația sub control a căutat prin adepții săi, să îi convingă pe români de adevărul politicii lor desfășurând aceste intense activități de propagandă cu scopul de a câștiga și ce a mai rămas neatins românilor și anume, mintea și sufletul. Regimul Comunist din România în ciuda activităților pe care le desfășurau nu a adus nimic nou în dezvoltarea și culturalizarea populației din contră s-a dovedit un regim ce va ancora țara într-o perioadă de izolare, regres, teroare și de înapoiere culturală. Cu această ocazie s-a desfășurat o foarte activă propagandă și în domeniul artelor și științelor, menită să arate populației beneficiile, realizările și bunăvoința regimului și totodată prietenia româno-sovietică. Mai târziu începând cu perioada lui Nicolae Ceaușescu toate aceste manifestații pregătite cu luni înainte nu vor mai avea ca pretext elogiarea Uniunii Sovietice ci omagierea conducătorului mult iubit. Balanța propagandei va înclina din ce în ce mai mult spre preamărirea conducătorului Nicolae Ceaușescu, dând naștere așa numitului *cult al personalității*. Influența Uniunii Sovietice s-a simțit puternic în tradițiile istorice și culturale ale românilor dar și în viața socială și politică.

Cu ocazia sărbătoririi celei de a 45 - a aniversări a creării Partidului Comunist Român, Comitetul de Cultură și Artă a acordat acesteia atenția cuvenită prin activități culturale – educative de masă care să se ridice la nivelul mărețului eveniment. Astfel în data de 4 martie 1966 au fost expuse în fața președinților comitetelor executive ale sfaturilor populare comunale și ai directorilor de cămine culturale planul de măsuri ce privea întâmpinarea zilei de 8 Mai. Planul a fost aprobat de biroul raional de partid. În urma măsurilor luate au fost realizate: 175 de expuneri pe tema „Momente din lupta partidului”, alte expuneri încadrate în rubrica „Sub steagul partidului” ce îmbrățișau conform ideologiei comuniste lupta pentru libertate și fericirea poporului, lupta pentru

²⁰ SJAN Buzău, fond Sfat Popular, Raionul Buzău, Secția culturală, dosar 4/1956 f. 1-2.

independența țării, pentru cucerirea și consolidarea puterii populare, pentru construirea societății socialiste și multe astfel de teme. Au mai fost organizate manifestări cu tema „Îți mulțumim partid iubit”, „PCR – exponentul și apărătorul consecvent al năzuințelor și intereselor vitale ale poporului”, „Luptele muncitorești din regiunea Ploiești”, „Pagini de istorie”, „Partidului îi datorăm fericirea”, această din urmă manifestare fiind dedicată tineretului²¹.

În perioada premergătoare aniversării partidului activitatea artistică a cunoscut o perioadă înfloritoare conform aparatului de propagandă. A crescut numărul formațiilor artistice, s-a mărit numărul de artiști amatori, a fost îmbunătățit repertoriul și a crescut nivelul de interpretare. Spectacolul festiv realizat în data de 6 aprilie 1966 la nivelul raionului a scos în evidență valorile autentice ale folclorului buzoian fapt consemnat și în ziarul regional „*Flamura Prahovei*”. Intitulat „*Partid iubit, partid oștean, te cântă plaiul buzoian*” a fost susținut de 503 artiști amatori, spectacolul fiind repetat la unitatea militară Boboc²².

Asaltul comuniștilor români peste sistemul de valori românesc a avut efectul scontat pentru că au reușit să-l schimbe total adaptându-l după realitățile și valorile Uniunii Sovietice. Comuniștii au urmărit să își atingă obiectivele folosindu-se de toate mijloacele create de ei. Au fost fideli politicii partidului, s-au ghidat fără judecată după filosofia și ideologia leninistă și au executat docili ordinele venite de la cel mai înalt nivel. Rezultatul direct al Uniunii Sovietice în toate domeniile nu s-a lăsat așteptat. Pentru că toate activitățile culturale aveau o strânsă legătură cu agricultura, în lumea satelor erau organizate diferite manifestări care trebuiau să scoată în evidență un fapt, un rezultat care să arate că ce și-a propus partidul să ducă la îndeplinire s-a realizat și nu fără rezultate remarcabile. Mai nou în tradiția multor sate și comune a apărut manifestarea culturală „Sărbătoarea recoltei” ce reprezenta pentru comuniști o cinstită a eforturilor oamenilor muncii de la sate pentru obținerea de recolte bogate. Prin această manifestare se urmărea prilejuirea unei analize a felului cum s-a muncit și o trecere în revistă a rezultatelor obținute pentru ca tot mai mulți țărani muncitori să aplice regulile și metodele agrotehnice avansate și să-și însușească experiența fruntașilor recoltelor bogate. O astfel de sărbătoare cuprindea o serie de activități culturale sportive cât mai variate fiind implicați directori de cămine culturale, cadre didactice, sprijinul Sfatului Popular, elevi și tineri. Satul se îmbrăca în haină de sărbătoare fiind împodobit cu ghirlande de flori și verdeță, lozinci, placarde, panouri cu frunzași și alte materiale de propagandă. Deschiderea zilei se realiza în sunet de fanfară ce aparținea diferitelor formațiuni instrumentale și corale²³.

Sarcinile principale care erau atribuite secțiilor culturale și a instituțiilor culturale erau grăbirea ritmului de însămânțări și realizarea planului de colectări. Pentru acestea activiștii culturali din cadrul căminelor culturale, caselor de citit, bibliotecilor trebuiau să organizeze șezători, seri culturale și alte manifestări prin care să le vorbească țăranilor despre importanța însămânțărilor la timp, folosirea diferitelor metode de însămânțare și folosirea mașinilor și tractoarelor. Interesul comuniștilor era să aibă producție cât mai mare la hectar iar țăranul să nu mai muncească în interes propriu ci pentru stat.

Concluzii

Datorită surselor istorice pe care le-a avut la dispoziție am punctat câteva informații inedite a modului cum Uniunea Sovietică era pusă într-o lumină favorabilă împreună cu Armata Roșie de comuniștii români cu fiecare manifestare culturală care se desfășura atât la nivel național cât și în regiuni și raioane. Studiul de față se referă la Raionul Buzău – Regiunea Ploiești. În același timp doresc să aduc un plus cercetării mele științifice în domeniul istoriei scoțând la lumină tiparul informații care merită cunoscute de publicul larg buzoian și nu numai. Trebuie să ținem cont de

²¹ SJAN Buzău, fond Sfatul Popular Raionul Buzău. Comitetul pentru Cultură și Artă, dosar 8/1966, f. 14.

²² SJAN Buzău, fond Sfatul Popular Raionul Buzău. Comitetul pentru Cultură și Artă, dosar 8/1966, f. 15.

²³ SJAN Buzău, fond Sfatul Popular Raionul Buzău. Comitetul pentru Cultură și Artă, dosar 10/1955, Raport de activitate al Muzeului de Istorie și Artă din Buzău, filă nenumărată.

faptul aceste activități culturale transformate în manifestări propagandistice erau realizate într-o perioadă când libertatea omului era pusă în lanțuri de noul regim iar adevărul era denaturat cu bună știință. Materialul documentar pentru realizarea tematicii activităților era pus la dispoziție de către aparatul de propagandă al regimului comunist de la nivel central. Acesta făcea parte din Comitetul Central al Partidului Comunist care ca o caracatiță și-a întins tentaculele prin toate instituțiile culturale schimbând total rolul acestora pentru societate. Informația era bine cernută pentru a nu se strecura nici un adevăr care putea răsturna politica partidului. Elitele românești care aveau capacitatea de a păstra informația corectă și cunoșteau adevărul istoric au fost înlăturați prin diferite metode în funcție de rezistența acestora tocmai pentru a ușura sarcinile noilor veniți care nu aveau pic de cultură dar aveau capacitatea de a pune în practică cele mai urâte metode ale regimului.

BIBLIOGRAFIE

Viața Buzăului, nr. 422, anul V, 27 iunie 1954.

Serviciul Județean Buzău al Arhivelor Naționale, fond Prefectura Județului Buzău, Secția administrativă, dosar 65/1945, dosar 44/1947, dosar 54/1948, dosar 105/1948, dosar 107/1948.

Serviciul Județean Buzău al Arhivelor Naționale, fond Sfatul Popular Raionul Buzău. Comitetul pentru Cultură și Artă, dosar 10/1955, dosar 8/1966,

Serviciul Județean Buzău al Arhivelor Naționale, fond Sfat Popular, Raionul Buzău, Secția culturală, dosar 4/1956, 5/1963.

Serviciul Județean Buzău al Arhivelor Naționale, fond Sfat Popular al Regiunii Buzău, Serviciul Secretariat, dosar 73/1951.

Serviciul Județean Prahova al Arhivelor Naționale, fond Sfat Popular, Regiunea Ploiești, Secția organizatorică, 1953 – 1961.